

Eerste verkenning voor openbaarmaking gegevens Herstel- en Veerkrachtplan (two-pager)

Aanleiding

In voorbereiding op de audit- en controlevereisten en implementatie van het Herstel- en Veerkrachtplan (HVP) is een eerste, voorlopige analyse gemaakt over de openbaring van bedrijfs- en persoonsgegevens. Deze notitie vormt daarmee een eerste basis voor nader onderzoek. In vervolgonderzoek zal ook rekening worden gehouden met uitvoeringsvraagstukken. In de Tweede Kamer en de media is aandacht voor dit onderwerp, men wil graag overgaan tot publicatie van alle gegevens met betrekking tot besteding van HVP-middelen.

Kernpunten

- Openbaring van gegevens in het kader van de HVP moet zorgvuldig worden afgewogen: aan de ene kant kan openbaring bijdragen aan grotere transparantie en betere waarborging van de verantwoordingsplicht, aan de andere kant is het belangrijk dat openbaring uitvoerbaar is en dat bestaande (Europese) regels rondom gegevensbescherming worden gerespecteerd.
- Wat betreft dit laatste aspect geldt dat de wetgeving rondom privacy en gegevensbescherming een wettelijke grondslag vereist. Europese wetgeving (zie bijlage 1 en 2) biedt in dit kader geen wettelijke grondslag.
- Desalniettemin zal er nader onderzoek gedaan worden omtrent de openbaring van gegevens in het kader van de Herstel- en Veerkrachtfaciliteit (HVF), waaronder het verkennen of het creëren van een wettelijke grondslag noodzakelijk en wenselijk is om te voldoen aan het beschermen van financiële belangen van de Unie en in het kader van transparantie.
- Dit onderzoek zal in Q3 2022 met de Kamer gedeeld worden en zal ingaan op 5 onderzoeksvragen (zie toelichting).

Toelichting

- De Algemene verordening voor gegevensbescherming (AVG) schrijft voor dat persoonsgegevens enkel mogen worden verwerkt als daarvoor één van de in artikel 6 benoemde grondslagen geldt. In de context van het HVP is de wettelijke verplichting in het kader van de AVG potentieel van toepassing. De afweging die moet worden gemaakt is of er in de HVF-verordening of een ander Nederlands of Unie-rechtelijke bepaling een vereiste van publicatie

wordt gesteld. In dat geval kan deze grondslag worden gebruikt om de gegevens openbaar te maken.

- De AVG biedt bescherming aan persoonsgegevens, oftewel informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon. Bedrijven zijn geen natuurlijke personen maar rechtspersonen, gegevens over bedrijven en bedrijfsnamen vallen hier dus in principe niet onder. Wel kan er een uitzondering bestaan als een bedrijfsnaam bestaat uit (achter)namen van natuurlijke personen.
- Het publiek maken van gegevens is geen vereiste in de HVF-verordening en/of het financieel reglement van de Unie, er is daarmee in de basis geen wettelijke grondslag tot openbaring van de bedrijfs- en persoonsgegevens die middelen ontvangen uit de HVF.
- Het Nederlandse financiële bestel leunt op sterk gedecentraliseerde verantwoordingssystematiek. Het publiceren van data over eindbegunstigden is daarbij niet gebruikelijk, en mogelijk zijn de reeds bestaande subsidiekaders van de opgenomen maatregelen in het Nederlandse HVP hier niet op ingesteld. Het is belangrijk goed te bekijken hoe de publicatie van gegevens is voorzien in de bestaande subsidiekaders.
- Nederland is voornemens, in lijn met HVF-verordening artikel 22d, om voor het HVF een centraal dataregister op te zetten voor de genoemde gegevens in het artikel. In dit dataregister zullen de gegevens vanuit de verschillende departementen en uitvoeringsorganisaties samenkomen ten behoeve van betalingsverzoeken richting de Europese Commissie.
- Uiteindelijke openbaring van gegevens over de eindontvanger, eindbegunstigden, contractant en/of sub-contractant is mogelijk indien er een wettelijke grondslag gecreëerd wordt.
- Deze overwegingen creëren een vijftal onderzoeksvragen die nader onderzocht en beantwoord moeten worden alvorens tot advisering over te kunnen gaan met betrekking tot de openbaring van gegevens van eindbegunstigden in de context van het HVP:
 1. Gegeven het feit dat we bestaand beleid inzetten, is het AVG-conform om voor elk van de maatregelen in het HVP de eindontvangers, eindbegunstigden, contractanten en/of sub-contractanten te publiceren (bieden de bestaande subsidiekaders van de maatregelen hier ruimte voor en is de openbaring (vooraf) bekend bij de relevante partijen)?
 2. Welke informatie over (bestaande) financiering mag überhaupt wel/niet publiek gemaakt worden en zou eventueel afgeschermd moeten blijven?
 3. In hoeverre zijn bestaande subsidieregisters toereikend – is openbaring wel uitvoerbaar?
 4. Welke uitvoeringslasten en -kosten zijn verbonden aan de openbaarmaking van de eindbegunstigden?
 5. In hoeverre sluiten we aan bij de praktijk voor de Nederlandse structuurfondsen en regulier Nederlands en Europees beleid omtrent openbaring?

Bijlagen

1. Relevant artikel HVF-verordening (artikel 22)
2. Relevant artikel Financieel Reglement EU (artikel 132)

Bijlage 1: VERORDENING (EU) 2021/241 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit

Artikel 22

Bescherming van de financiële belangen van de Unie

- d) ten behoeve van de audit en controle en om te voorzien in vergelijkbare informatie over het gebruik van de middelen voor maatregelen om hervormingen door te voeren en investeringsprojecten uit te voeren in het kader van het herstel- en veerkrachtplan, om de volgende gestandaardiseerde categorieën gegevens te verzamelen en de toegang daartoe te waarborgen:
 - i) de naam van de eindontvanger van de middelen;
 - ii) de naam van de contractant en de subcontractant, indien de eindontvanger van de middelen een aanbestedende dienst is overeenkomstig het Unie- of nationale overheidsopdrachtenrecht;
 - iii) de voorna(a)m(en), achterna(a)m(en) en geboortedatum/-data van de eindbegunstigde(n) van de ontvanger van middelen of de contractant, in de zin van artikel 3, lid 6, van Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad ⁽²⁶⁾;
 - iv) een lijst van maatregelen voor de uitvoering van hervormingen en investeringsprojecten in het kader van het herstel- en veerkrachtplan, met het totale bedrag aan overheidsfinanciering van die maatregelen, door opgave van het bedrag van in het kader van de faciliteit en andere fondsen van de Unie betaalde middelen;
- e) om de Commissie, OLAF, de Rekenkamer en, in voorkomend geval, het EOM uitdrukkelijk toestemming te verlenen voor de uitoefening van hun rechten als bedoeld in artikel 129, lid 1, van het Financieel Reglement, en vergelijkbare verplichtingen op te leggen aan alle eindontvangers van middelen die betaald zijn om hervormingen door te voeren en investeringsprojecten uit te voeren in het kader van het herstel- en veerkrachtplan, of aan alle overige personen of entiteiten die betrokken zijn bij de uitvoering ervan;
- f) om een boekhouding bij te houden overeenkomstig artikel 132 van het Financieel Reglement.

3. Persoonsgegevens als bedoeld in lid 2, punt d), van dit artikel worden uitsluitend door de lidstaten en de Commissie verwerkt ten behoeve van en voor de bijbehorende duur van audit- en controleprocedures in het kader van de kwijting met betrekking tot het gebruik van middelen in verband met de uitvoering van de in artikel 15, lid 2, en in artikel 23, lid 1, bedoelde overeenkomsten. De faciliteit is in het kader van de kwijtingsprocedure voor de Commissie, overeenkomstig artikel 319 VWEU, onderworpen aan verslaglegging in het kader van de in artikel 247 van het Financieel Reglement genoemde geïntegreerde financiële en verantwoordingsverslagen, en met name afzonderlijk, in het jaarlijks beheers- en prestatieverslag.

***Bijlage 2: VERORDENING (EU, Euratom) 2018/1046 VAN HET EUROPEES
PARLEMENT EN DE RAAD van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels
van toepassing op de algemene begroting van de Unie***

Artikel 132

Bijhouden van gegevens

1. Ontvangers houden gegevens en bewijsstukken, waaronder statistische gegevens en andere informatie bij met betrekking tot de financiering, alsmede gegevens en documenten in elektronische vorm, gedurende vijf jaar na de betaling van het saldo of, bij ontstentenis van een dergelijke betaling, verrichting. Deze termijn bedraagt drie jaar bij de financiering van een bedrag van ten hoogste 60 000 EUR.
2. Gegevens en documenten met betrekking tot audits, beroepsprocedures, geschillen, claims met betrekking tot juridische verbintenissen of met betrekking tot onderzoeken van OLAF worden bijgehouden totdat deze audits, beroepsprocedures, geschillen, claims of onderzoeken zijn afgerond. Voor gegevens en documenten met betrekking tot onderzoeken door OLAF is de verplichting tot het bijhouden van toepassing zodra de ontvanger van die onderzoeken in kennis is gesteld.
3. Gegevens en documenten worden bewaard in de vorm van originelen of gewaarmerkte kopieën van de originelen, dan wel op algemeen aanvaarde gegevensdragers, met inbegrip van elektronische versies van originele documenten of documenten waarvan uitsluitend een elektronische versie bestaat. Wanneer elektronische versies voorhanden zijn, zijn er geen originelen vereist wanneer dergelijke documenten voldoen aan de toepasselijke wettelijke vereisten om als gelijkwaardig aan de originelen en als geschikt voor auditdoeleinden te kunnen worden beschouwd.